

ABI-INFO

ma 19.8.2024, klo 12.00-, Auditorio

Tietoa kokelaille (linkki ytl:n sivuille)

- Lue ennen koetta!

[Määräykset ja ohjeet | Ylioppilastutkintolautakunta](#)

Sinulla on oikeus osallistua tutkinnon kokeeseen, kun olet opiskellut vähintään asianomaisen aineen **pakolliset opintojaksot**, ennen koetilaisuutta!!!

Ylioppilastutkintokokeiden tehtävät perustuvat **pakollisten opintojaksojen** lisäksi myös **valtakunnallisiin syventäviin opintojaksoihin**, joten hyvä menestyminen kokeissa edellyttää myös näiden opintojaksojen hyvää hallintaa

Kokelaan koenäkömään on tullut kaksi uutta ominaisuutta (S23) helpottamaan kokeen suorittamista.

- **Sisällysluettelo helpottaa kokeessa liikkumista.**
- **Sisällysluettelossa näytetään myös, mihin tehtäviin kokelas on vastannut ja varoitetaan, jos jonkin vastauksen pituus ylittää tehtävälle mahdollisesti asetetun enimmäispituuden**
- **Kokelaalla on nyt myös halutessaan mahdollisuus avata vastauslaatikko koko ruudun tilaan klikkaamalla vastauslaatikon ylänurkassa olevaa ikonia**

Lisätietoja uusista ominaisuuksista uutisessa abitti.fi-sivustolla: <https://www.abitti.fi/blogi/2023/08/uusia-ominaisuuksia-koenakymaan/>

[Linkki koevastausten tuottamiseen](#), lue tämä ennen koetta!

SYKSYN 2024 KOEPÄIVÄT

ma 16.9.	äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), lukutaidon koe
ke 18.9.	uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
pe 20.9.	vieras kieli, pitkä oppimäärä englanti ranska espanja saksa venäjä
ma 23.9.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ti 24.9.	psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
to 26.9.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
pe 27.9.	äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), kirjoitustaidon koe suomi / ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -koe
ma 30.9.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä englanti ranska espanja saksa venäjä italia portugali latina saame
ke 2.10.	saamen äidinkieli ja kirjallisuus -koe

Tutkinnon tulokset lähetetään lukioille 14.11.2024. Tulokset ja kokelaan arvostellut koesuoritukset annetaan kokelaalle ja alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajalle nähtäväksi Oma Opintopolku -verkkopalvelussa 15.11.2024 alkaen. Ajankohdat ovat alustavia ja muutokset niihin mahdollisia.

- **Syksyn 2024 ylioppilastutkinnon tulokset lähetetään lukioille to 14.11.2024 (Nähtävissä Wilmassa aamupäivän aikana)**
- **Tulokset ja kokelaan arvostellut koesuoritukset annetaan kokelaalle ja alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajalle nähtäväksi Oma Opintopolku - verkkopalvelussa pe 15.11.2024 alkaen.**

Järjestäytyminen:

Kokelaan on oltava koululla seuraavasti:

• klo 8.00:

- ke 18.9.(ue,et,yh,ke,ge,te, 117) ja
- ti 24.9. (ps, fi, hi,fy,bi, 86)

• klo 8.15:

- ma 16.9.(äi), lukutaidon koe
- pe 20.9.(A-kieli),
- ma 23.9. (RUB ja RUA),
- to 26.9. (MAA/MAB),
- pe 27.9. (ÄI/S2), kirjoitustaidon ja suomi toisena kielenä kokeet

• Klo 8.30

- ma 30.9. (B2/3-kielet)

Ennen koetta:

- **Oman istumapaikan numeron** tulee tarkistaa aulan liikuteltavalta ilmoitustaululta olevasta listasta ennen koetta! Paikka vaihtelee eri kokeissa.
- **Välineiden ja eväiden tarkistaminen.** Kokelas itse esittelee tavarat valvojalle ennen saliin siirtymistä (avaa kannet, jotta eväät ovat tarkastettavissa)

- **Mennään omalle numeroidulle paikalle** ja ryhdytään asentamaan konetta tikun avulla yo-koetta varten

Eväät:

- **Laitetaan läpinäkyviin pakkauksiin!**
 - esim. muovirasiat, muovipussit
- **Ei saa näkyä etikettejä**
 - esim. kääreet ja pullojen/tölkkien etiketit pois/teipattu
- **Teippaukset tehdään kotona!**
- Lääkkeet voit ottaa mukaan ilman erillistä lupaa
- **Kerrospukeutuminen** on suositeltavaa, koska salissa tulee kylmä, kun istuu monta tuntia paikallaan

Saliin tulee tuoda/saa tuoda:

- kone,
- laturi,
- henkilöllisyystodistus (passi, ajokortti henkilökortti tai kuvallinen kela-kortti)
- kynä, kumi ja viivain,
- langalliset kuulokkeet
 - tuo omasi, jos sinulla on hyvät kuulokkeet
 - Bluetooth-ominaisuudella olevia kuulokkeita ei hyväksytä, vaikka ne olisivat liitetty johdolla koneeseen
- langallinen hiiri saa olla, langaton on kielletty
- pelkät avaimet saa pitää taskussa
- Esim. tyyny tai viltti jne.

Mitä ei saa tuoda saliin (muutamia esimerkkejä):

- Kännykän, älykellon (kello, joka on liitettävissä puhelimeen), älylasien sekä esim. lunttilappujen yms. tuominen kirjoitussaliin johtaa aina havaittaessa syytteeseen vilpistä → kaikki syksyn kirjoitukset nollataan!!!
- Kännykät/lompakot jne. voit jättää saliin tullessasi koriin, joka viedään opintotoimistoon, josta ne ovat noudettavissa kokeen jälkeen (tai lokeroon)
- Reppujen ja kassien tuonti saliin on kiellettyä. Voit lainata tarjotinta tarvikkeiden vientiin koesaliin. Ne löytyvät liikuntasalin ovien lähetyviltä.
- Ei vaatetusta, jossa on tekstiä (tuotemerkki saa näkyä)!

- Eväitä, joissa on tekstiä. Poista tai yliteippaa tekstit ennen koetta jo kotona.

Toiminta yo-kokeessa:

- **Omalta paikalta ei saa liikkua ilman lupaa sen jälkeen, kun olet omalle paikallasi saapunut**
- **Kaikki kokeet alkavat kello 9.00 (paikalla klo 8.00/8.15/8.30).**
 - a. Kirjoitusaika on kuusi tuntia, paitsi samana päivänä kahden lyhyen kielen kirjoittajille kahdeksan tuntia tai pidennyksen saaneilla 1-2h pidempi saadun päätöksen mukaan

1. Kun saavut omalle paikallasi (Paikat ovat numeroitu. Mene ilmoitustaululla mainitulle paikallasi):

- a. liitä kone laturiin ja sähköverkkoon
- b. liitä koneeseen kuulokkeesi (pöydällä valmiina)
- c. liitä koneeseen abitti—tikku
- d. **liitä koneeseen verkkopiuha.**
 - i. Koe tehdään langallisessa verkossa (eroaa tässä päättöviikon Abitti-kokeista)
- e. käynnistä abitti-tikku samoin kuin päättöviikolla
- f. **TEE ÄÄNITESTI KUULOKKEILLASI!!!** Jos et saa ääntä kuulumaan, niin viittaa valvojaa auttamaan tilanteessa. (Tämä on erittäin tärkeä vaihe testata ennen koetta. Ääni ei saa kuulua koneesi kaiuttimista!)

- g. syötä järjestelmään omat tietosi
- h. valitse kieleksi suomi ja oikea koe, jota olet tullut tekemään sekä kokeen taso (A-B, pitkä-lyhyt, oikea reaaliaine)**
- i. jää odottamaan opettajaa, joka kertoo sinulle koodit, millä pääset sisään (pidä henkilöllisyystodistus pulpetilla valvojan nähtävänä)
- j. koe alkaa klo 9.00, kun kokeen valvoja avaa kokeen
- k. voit päättää kokeesi aikaisintaan klo 12.00 ja sen jälkeen poistua salista

Mikäli kokeessa tulee tekninen ongelma ->

- **VIITTAUS** ja valvoja tulee paikalle ratkomaan ongelmaasi. Saat tähän käytetyn ajan hyvitettyksi kokeen lopussa (eli koeaikasi voi päättyä esim. 15.07)
- **Kokelas ei saa kokeen aikana poistua/ liikkua kirjoitussalista muutoin kuin valvojan saattamana (WC)**
- **Jos kokelaalta putoaa esim. kynä tai hän tarvitsee lisää paperia, tai hänellä on tekninen vika tietokoneen kanssa, hänen on viitattava, jolloin joku valvojista tulee hänen luokseen ja selvittää asian**

- **Myöhästyminen:**

- a. soita välittömästi koulusihteerille tai rehtoreille!
- b. tule paikalle, vaikka myöhästyisit

- **Koepaperit apuna vastuksen hahmottelussa**

- a. Koulun puolesta annetaan koepaperit, jotka ovat konseptiarkkeja
- b. Koepaperissa on valmiina koulun nimi ja numero (1948). Näihin papereihin voit luonnostella esseetä, laskea laskuja, tehdä miellekarttoja ja jne. **Niitä ei ole siis pakko käyttää, mutta se voi olla hahmottelussa hyödyksi.**
- c. Jos käytät koepapereita, sinun tulee kirjoittaa nimikirjoituksesi ja täydellinen nimesi käyttämiisi papereihin

- **Kirjoitustilasta ei saa poistua ennen klo 12.00 (pois lukien WC-käynnit)**

- a. Kun poistut wc-käynnille, sinun tulee painaa järjestelmän ylälaudassa näkyvää **LUKKO-kuvaketta** -> näyttö pimenee
- b. Palatessasi paikallesi takaisin näyttö herää painamalla mitä tahansa näppäintä
- c. WC-tauolle siirrytään silloin, kun siihen annetaan lupa -> Viittaa nostamalla paikkalappusi siten, että numero lapussa näkyy taaksepäin valvojille

- **Kun klo 15.00 ilmoitetaan, että koe päättyy tai haluat lopettaa kokeen aiemmin (klo 12.00 jälkeen) ->**

- a. koe täytyy päättää silloin (ei enää lainkaan kirjoittamista tämän ilmoituksen jälkeen) -> Päättää koe-> sulje ohjelma-> irrota koetikku ja verkkopiuha jne.

- b. Lisääajan saaneet jatkavat normaalisti, kunnes heille ilmoitetaan asiasta uudestaan
- c. Muista, että lopullinen vastauksesi on **vastausruutuun** jätetty teksti tai lasku
- d. Järjestelmä tallentaa automaattisesti sinne tekemäsi kirjoitukset
- e. **Kaikki paperit sekä USB-tikku** luovutetaan kokeen jälkeen valvojalle (valvoja, jonka pöydällä on suuret näytöt). Tyhjiin papereihin ei nimiä.
- f. Jos on tullut jonoa palautuksessa, niin jonota rauhassa. Keskustelu on kielletty salissa, koska osa tekee vielä koettaan!
- g. Poistuminen liikuntasalin pukuhuonekäytävän kautta aulaan
- h. Tietokoneen liittäminen tai sen yrittäminen muuhun verkkoon kuin koeverkkoon tai sen yritys johtaa automaattisesti vilppiin
- i. **Kun/ jos käytät apuohjelmia, sinun tulee aina tallentaa ja siirtää kopiomalla sen tehtävän vastaukset vastausruutuun!** Apuohjelmiin tehdyt vastaukset eivät siirry arviointijärjestelmään eivätkä tallennu automaattisesti!

Ylimääräiset vastaukset

- Koejärjestelmä kertoo, kuinka moneen kysymykseen tulee vastata
- Älä jätä ylimääräisiä vastauksia!
- Jos kokelas jättää arvosteltavaksi osakohtaisen enimmäismäärän ylittävän määrän vastauksia, katsotaan kokeen kyseisen osan kokonaispistemäärän

muodostuvan siitä sallitusta määrästä vastauksia, joiden pistesumma on pienin.

- Jos tämän jälkeen kokelaan koko kokeen vastausmäärä ylittää vielä kokeen sallitun enimmäismäärän, katsotaan kokeen muodostuvan niistä 7 (fysiikka, kemia, biologia) tai 5 (muut reaaliaineet) vastauksesta, joiden pistesumma on pienin.

Sairaus:

- Mikäli sinulla on jokin sellainen **sairaus**, joka haittaa keskittymistä ja kokeen suorittamista, mutta joka mahdollistaa osallistumisen kirjoituksiin, tulee tästä hankkia lääkärintodistus.
- Akuutissa tilanteessa kokeen jälkeen koululääkärille
- Päiväys todistuksessa tulee kattaa kyseisen kirjoituspäivän. (esim. migreeni, fyysinen haitta jne.)

Koesuoritusta heikentävän syyn huomioon ottaminen

Lautakunta voi ottaa huomioon koesuoritusta heikentävän syyn ylioppilastutkinnossa, jos sinulla on jokin seuraavista:

- sairaus tai vamma
- kuulovamma
- näkövamma
- **lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus**
- erityisen vaikea elämäntilanne
- opetuskielen puutteellinen hallinta (vieraskieliset kokelaat).

Ensisijainen tapa tähän on myöntää erityisjärjestelyjä koetilanteeseen.

Pistekorotus kohdistuu ainoastaan niihin kokeisiin, joiden arvosana ilman lisäpisteitä olisi hylätty.

Pistekorotuksen hylättyyn kokeeseen voi saada riippumatta siitä, onko erityisjärjestelyitä haettu tai käytetty.

Pistekorotusta ei voi kuitenkaan saada opetuskielen puutteellisen hallinnan vuoksi.

Kysy lisätietoja lukiostasi tai [lue lisää erityisjärjestelyistä lautakunnan verkkosivuilta](#). Lausunnot ja hakemukset toimitetaan lautakunnalle määräyksissä olevien aikataulujen mukaisesti.

Ilmoittautumisen mitätöiminen

Ilmoittautuminen on sitova.

- Jos olet ilmoittautunut tutkintoon ja sinulla on osallistumisoikeus, kokeesta pois jääminen tulkitaan käytetyksi yrityskerraksi.
- Lautakunta voi hakemuksesi perusteella mitätöidä ilmoittautumisen, jos kokeesta pois jäämiseen on erityisen painava, lautakunnan hyväksymä syy.
- Hakemukseen on liitettävä esimerkiksi lääkärintodistus sairaudesta, todistus ulkomailla opiskelusta tai työskentelystä kokeiden aikana tai todistus varusmiespalveluksen aiheuttamasta esteestä.
- Opiskelu tai työskentely kotimaassa tai pelkkä varusmiespalvelus ei riitä perusteeksi ilmoittautumisen mitätöintiin.
- Ilmoittautumisen mitätöinti ei pidennä ylioppilastutkinnon suorittamisaikaa. Ilmoittautuminen äidinkielen ja kirjallisuuden kokeeseen voidaan mitätöidä, jos olet pätevistä syistä estynyt osallistumasta joko lukutaidon tai kirjoitustaidon kokeeseen tai molempiin saman tutkintokerran aikana.

Miten haen ilmoittautumisen mitätöintiä tai ilmoittautumistietojen muutosta?

Toimita rehtorille tarvittavat tiedot kahden viikon kuluessa koepäivästä, ellei sairastuminen estä tietojen toimittamista.

- nimi
- yhteystiedot: postiosoite, sähköposti ja puhelinnumero
- mitä koetta hakemus koskee
- pyydetyt liitteet
- tilinumero mahdollista koekohtaisen tutkintomaksun palauttamista varten

• **ABI-INFOT 2024-25:**

- **to 7.11., klo 10.15 -11.15 auditorio 22-ryhmät**
- **ma 2.12., klo 13.30 -14.20 auditorio ”**
- **ma 20.1., klo 12.00 -13.00 auditorio ”**

KOETILAISUUDEN KULKU

Päivitetty 12.7.2021

Ylioppilaskokeet järjestetään digitaalisesti. Lue nämä ohjeet huolellisesti valmistautuessasi ylioppilaskokeeseen.

KOKEESEEN VALMISTAUTUMINEN

✓ Sinulla on käytössäsi tietokone, jolla suoritat kokeen.

✓ Ylioppilaskoe tehdään pääsääntöisesti langallisessa tutkintoverkossa. Osaat kiinnittää verkkojohdon (Ethernet-kaapelin) tietokoneeseesi joko suoraan tai adapterilla. Osaat käynnistää koneesi USB-muistilta.

✓ Sinulla on kuulokkeet. Olet testannut, että kuulokkeet toimivat tietokoneesi kanssa.

✓ Ota kokeeseen mukaan henkilöllisyystodistus (esim. passi, ajokortti), tietokone virtajohtoineen, kuulokkeet ja kynä. Jos sinulla ei ole henkilöllisyystodistusta, tarkista koululta, onko koululla muita ohjeita henkilöllisyyden tarkistamiseen koetilanteessa. Halutessasi voit myös ottaa mukaan eväitä.

ENNEN KOKEEN ALKUA

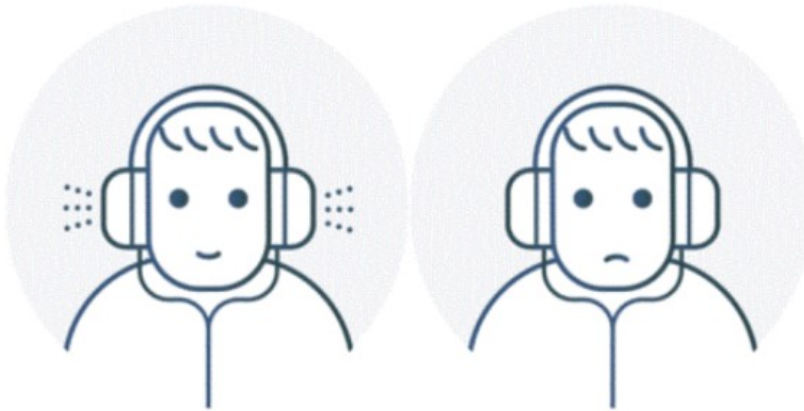
- ✓ Jätä laukkusi, puhelimesi ja muut tavarasi koetilán ulkopuolelle. Mene koetilassa valvojen osoittamalle paikalle.
- ✓ Kiinnitä verkko- ja sähköjohdot sekä kuulokkeet koneeseen.
- ✓ Laita henkilötodistuksesi pöydälle valvojan nähtäville.

- ✓ Tarkista, että paikallesi on jaettu USB-muisti sekä luonnospaperia, jossa on lukion nimi ja numero leimattuna tai painettuna. Viittaa valvoja paikalle, mikäli nämä puuttuvat. Kirjoita kaikkiin käyttämiisi luonnospapereihin kokelasnumerosi, nimikirjoituksesi ja nimenselvennys.

✓ Käynnistä tietokoneesi USB-muistilta, kun valvojat pyytävät sinua tekemään niin.

✓ Tee äänitesti, joka käynnistyy automaattisesti. Jos et saa ääniä kuulumaan, viittaa valvoja paikalle.

✓ Syötä etu- ja sukunimesi sekä henkilötunnuksesi koejärjestelmään. Valitse oikea koe oikealla kielellä. Lue ja hyväksy koejärjestelmän käyttöehdot. Odota, että valvoja tulee vahvistamaan kirjautumisesi.

✓ Koe alkaa, kun valvoja käynnistää kokeen koetilan palvelimelta.

KOKEEN AIKANA

✓ Koetehtävät näkyvät selainikkunassa. Kysymyksiin liittyvät taustamateriaalit aukeavat kokeessa olevista linkeistä omalle välilehdelle. Voit liikkua aineisto- ja koevälilehdeltä toiselle. Äänenvoimakkuutta säädät kokeen aikana tarvittaessa yläreunassa olevasta kuulokepainikkeesta.

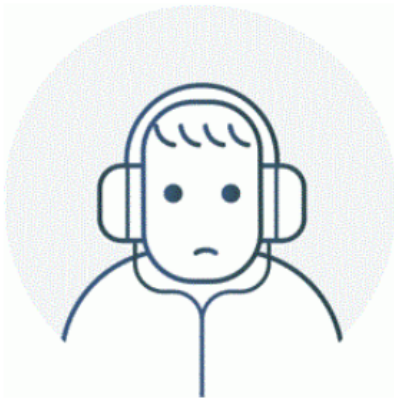

✓ Vastaa suoraan kysymysten yhteydessä oleviin vastauskenttiin. Koejärjestelmä tallentaa vastauskentässä olevat vastauksesi automaattisesti. Voit tehdä muistiinpanoja ja luonnostella vastaustasi järjestelmän ohjelmilla ja sovelluksilla tai paperille kokeen aikana. Tallenna ohjelmilla ja sovelluksilla tekemäsi tiedostot säännöllisesti, jotta ne varmuuskopioidaan palvelimelle.

✓ Vilpin estämiseksi valvoja voi määrätä sinua pienentämään vastauksia sisältävien ikkunoiden kirjasinkokoa, kuvia tai muita merkintöjä. Jos et noudata kehotusta tai jos uudestaan saman kokeen aikana suurennat kirjasinkokoa tai muita merkintöjä, tilanne voidaan katsoa vilpin yritykseksi. Valvoja ei voi määrätä sinua pienentämään vastausikkunoiden kirjasinkokoa tai muita merkintöjä, jos sinulle on myönnetty erityisjärjestelynä oikeus suurentaa kirjasinkokoa.

✓ Viittaa valvoja välittömästi paikalle, jos

- huomaat tekeväsi väärää koetta
- et saa ääniä kuulumaan kuulokkeista
- et häiriön takia kuullut kuullunymmärtämistehtävän äänitettä
- järjestelmä ilmoittaa, että verkkoyhteys katkeaa, eikä verkkoyhteys palaa välittömästi
- koneesi lakkaa toimimasta tai kohtaat muita ongelmia tai häiriöitä.
- Vaikka koneesi jouduttaisiin ongelmatilanteissa käynnistämään uudelleen tai vaihtamaan, voit jatkaa suoritusta siitä mihin jäit.

✓ Kielikokeiden kuullunymmärtämistehtävien äänitteitä voi kuunnella vain kerran tai kaksi. Kun olet käyttänyt sallitut kuuntelukerrat, et voi enää kuunnella äänitettä. Jos et häiriön takia kuullut äänitettä, viittaa valvoja välittömästi paikalle. Selvitettyään ongelman valvoja voi vapauttaa viimeksi kuunnellun äänitteen sinulle uudelleen kuunneltavaksi.

KOKEEN PÄÄTTÄMINEN

Lue vielä kerran kokeen ohje ja tarkista, että olet vastannut kaikkiin vaadittuihin kysymyksiin.

- ✓ Tarkista, että vastauskentät ovat kokonaan tyhjiä niiden kysymysten osalta, joihin et halua vastata.
 - ✓ Päätä koe napsauttamalla tehtäväsivun alareunassa olevaa Päätä koe -painiketta.
 - ✓ Kun olet päättänyt kokeen, sammuta kone näytön oikeassa ylänurkassa olevasta virtakytkinkuvakkeesta.
 - ✓ Palauta muistiinpanopaperit sekä USB-muisti valvojalle.
 - ✓ Ota tietokoneesi ja kuulokkeesi tai jätä ne koetilaan myöhemmin noudettavaksi lukion ohjeiden mukaisesti.
-

OHJEITA KOEYMPÄRISTÖN KÄYTTÖÖN

Koejärjestelmässä olevat ohjeet ja materiaalit löydät osoitteesta <https://cheat.abitti.fi>.

Sivuston ohjeita:

- Pikanäppäimet
- Ikkunoiden ja välilehtien järjestäminen
- Kuvankaappauksen liittäminen vastaukseen
- Tiedostojen tallentaminen
- Aiemman vastausluonnoksen palauttaminen
- Näppäimistöasettelun vaihtaminen ja virtuaalinäppäimistö
- CSV-tiedostona annetun aineiston avaaminen oheisohjelmassa
- Muita koekohtaisia ohjeita

Ohjevideot löytyvät koeympäristön aputoiminnosta, jonka löydät ohjelmavalikosta.

KOKEIDEN SISÄLTÖ ja RAKENNE:

**NOUDATA TARKASTI TEHTÄVÄN OHJEITA
KOKONAISUUDESSAAN!**

MATEMATIIKKA

Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on kaksi osaa: A-osa ja B-osa. B-osa voi jakautua kahteen osaan, jotka merkitään tunnuksin B1 ja B2. Alla olevaan taulukkoon on merkitty, kuinka monesta tehtävästä kukin osa koostuu ja kuinka moneen tehtävään kokelas vastaa.

Kokelas voi vastata sekä A-osan että B-osan tehtäviin, mutta kokeen alkaessa kokelaalla on käytössään vain osa koejärjestelmän ohjelmista.

Palautettuaan A-osan kokelas saa käyttöönsä kaikki koejärjestelmästä löytyvät ohjelmat ja voi jatkaa B-osaan vastaamista. A-osan palautettuaan kokelas näkee vain B-osan tehtävät eikä voi enää palata vastaamaan A-osaan. A-osan palautukselle ei ole aikarajaa.

Osa	Tehtäviä	Kokelas vastaa	Apuvälineet
A	4-9	3-6	koejärjestelmän laskinohjelmia rajoitettu
B (voi jakautua B1- ja B2-osiin)	4-9	3-6	koejärjestelmän ohjelmat käytössä
Yhteensä	8-13	6-10	

Tehtävien pisteet annetaan kokonaislukuina. Kokeen enimmäispistemäärä on 120.

Kokeen A-osassa kokelaalla ei ole käytössään seuraavia muuten koejärjestelmään sisältyviä ohjelmia:

- LibreOffice Calc
- wxMaxima
- Texas Instruments TI-Nspire CAS
- Casio ClassPad Manager
- Logger Pro
- Geogebra

- 4f Vihko.

Koejärjestelmän laskinohjelmat GNOME-laskin, KCalc ja SpeedCrunch ovat kokelaan käytössä myös kokeen A-osassa.

Merkkimäärärajoitetut tehtävät ja pistevähennykset

Kokeisiin voi sisältyä merkkimäärärajoitettuja tehtäviä tai osatehtäviä. Sallitun merkkimäärän ylittämisestä tehdään kyseisen tehtävän tai osatehtävän maksimipistemäärään suhteutettu pistevähennys, joka on kuitenkin vähintään 1 piste kokelaan tehtävästä tai osatehtävästä saamasta pistemäärästä. Sallitun merkkimäärän ylittämisestä tehtävä pistevähennys määräytyy pääasiassa oheisen taulukon mukaisesti. Perustellusta syystä sensorikokous voi päättää, että pistevähennys tehdään oheisesta taulukosta poikkeavalla tavalla tai että vähennystä ei tehdä lainkaan. Sensorikokous ei voi kuitenkaan päättää taulukkoa suuremmista pistevähennyksistä. Merkkimäärärajoituksen soveltamisesta arvosteluun kerrotaan kokeen hyvän vastauksen piirteissä. Jos pistevähennys on suurempi kuin kokelaan tehtävästä tai osatehtävästä saama pistemäärä, kyseisestä kohdasta annetaan nolla pistettä.

Maksimipistemäärä	Ylityksen suuruus	Pistevähennys
1–3 p.	< 10 %	1 p.
1–3 p.	10–30 %	1 p.
1–3 p.	> 30 %	1 p.
4–6 p.	< 10 %	1 p.
4–6 p.	10–30 %	1 p.
4–6 p.	> 30 %	2 p.
7–10 p.	< 10 %	1 p.
7–10 p.	10–30 %	2 p.
7–10 p.	> 30 %	3 p.
11–12 p.	< 10 %	1 p.
11–12 p.	10–30 %	2 p.
11–12 p.	> 30 %	5 p.

REAALI

Kokelas voi osallistua yhtenä koepäivänä vain yhden reaaliaineen kokeeseen. Siten kokelas voi suorittaa yhdellä tutkintokerralla enintään kaksi reaaliaineen koetta. Tutkinnon hajauttamalla kokelas voi halutessaan osallistua usean reaaliaineen kokeeseen.

Eri aineiden kokeet jakautuvat kahdelle koepäivälle seuraavasti:

samana koepäivänä

psykologia
filosofia
historia
fysiikka
biologia

samana koepäivänä

evangelisluterilainen uskonto
ortodoksinen uskonto
elämänkatsomustieto
yhteiskuntaoppi
kemia
maantiede
terveystieto

Tehtävien määrä kussakin reaaliaineen kokeessa riippuu oppiaineen pakollisten ja valtakunnallisesti määriteltujen syventävien kurssien määrästä, oppiaineen luonteesta ja tehtävien luonteesta. Tehtävien määrät ja vastausten enimmäismäärät kokeissa ovat seuraavat:

VALITSE KIELEKSI SUOMI JA OIKEA KOKEESI!

	tehtävien määrä	vastausten enimmäismäärä
evangelisluterilainen uskonto	9	5
ortodoksinen uskonto	9	5
elämänkatsomustieto	9	5
filosofia	9	5
psykologia	9	5
historia	9	5

yhteiskuntaoppi	9	5
maantiede	9	5
terveystieto	9	5
fysiikka	11	7
kemia	11	7
biologia	11	7

Vastausten enimmäismäärä kussakin kokeessa määritellään myös jokaiselle kokeen osalle erikseen.

Vastauksista annettavat pisteet

Tehtävän laajuuden ja kysymysmuodon mukaan tehtävän maksimipistemäärä on 15, 20 tai 30 pistettä.

Kokeen maksimipistemäärä on **120 pistettä**.

Pistevähennykset

Kokeisiin voi sisältyä merkkimäärärajoitettuja tehtäviä tai osatehtäviä. Sallitun merkkimäärän ylittämisestä tehdään kyseisen tehtävän tai osatehtävän maksimipistemäärään suhteutettu pistevähennys, joka on kuitenkin vähintään 1 piste kokelaan tehtävästä tai osatehtävästä saamasta pistemäärästä.

Sallitun merkkimäärän ylittämisestä tehtävä pistevähennys määräytyy pääasiassa oheisen taulukon mukaisesti. Jos pistevähennys on suurempi kuin kokelaan tehtävästä tai osatehtävästä saama pistemäärä, kyseisestä kohdasta annetaan nolla pistettä.

Maksimipistemäärä	Ylityksen suuruus	Pistevähennys
1-3 p.	< 10 %	1 p.
1-3 p.	10-30 %	1 p.
1-3 p.	> 30 %	1 p.
4-6 p.	< 10 %	1 p.
4-6 p.	10-30 %	1 p.
4-6 p.	> 30 %	2 p.
7-10 p.	< 10 %	1 p.
7-10 p.	10-30 %	2 p.
7-10 p.	> 30 %	3 p.
11-15 p.	< 10 %	1 p.
11-15 p.	10-30 %	2 p.
11-15 p.	> 30 %	5 p.
16-20 p.	< 10 %	1 p.
16-20 p.	10-30 %	3 p.
16-20 p.	> 30 %	7 p.
21-30 p.	< 10 %	1 p.
21-30 p.	10-30 %	5 p.
21-30 p.	> 30 %	10 p.

Ylimääräiset vastaukset

Jos kokelas jättää arvosteltavaksi osakohtaisen enimmäismäärän ylittävän määrän vastauksia, katsotaan kokeen kyseisen osan kokonaispistemäärän muodostuvan siitä sallitusta määrästä vastauksia, joiden pistesumma on pienin.

Jos tämän jälkeen kokelaan koko kokeen vastausmäärä ylittää vielä kokeen sallitun enimmäismäärän, katsotaan kokeen muodostuvan niistä 7 (fysiikka, kemia, biologia) tai 5 (muut reaaliaineet) vastauksesta, joiden pistesumma on pienin.

Reaalikokeen arvostelu

Suorituksia arvosteltaessa kiinnitetään huomiota erityisesti seuraaviin näkökohtiin.

Kypsyyttä osoittavat esimerkiksi:

- Asioiden käsittely ilmentää tietojen ja taitojen itsenäistä hallintaa ja kykyä niiden soveltamiseen.
- Vastaus osoittaa monipuolisia ja kehittyneitä tiedonkäsittelytaitoja.
- Tehtävän kannalta olennaisia tietoja on riittävästi.
- Kokonaisuus on jäsennelty ja asiasisällöltään johdonmukainen.
- Syitä ja seurauksia tarkastellaan asianmukaisesti eri näkökulmista.
- Esitetyt väitteet perustellaan selkeästi.
- Tehtäviin liittyviä aineistoja käytetään tarkoituksenmukaisesti.
- Esitetyt tiedot asetetaan laajempiin asiayhteyksiin.
- Erityisesti pohdiskelua edellyttävissä tehtävissä erotetaan tosiasiat, perustellut kannanotot ja mielipiteet.
- Annettuja työkaluja on käytetty tarkoituksenmukaisesti.

KIELIKOKEET (en, sa, ea, ru):

Taulukko 1. Ylioppilastutkinnossa järjestettävien kielikokeiden oppimäärät.

Kielikoe	Pitkä oppimäärä	Keskipitkä oppimäärä	Lyhyt oppimäärä
Toinen kotimainen, ruotsi	X	X	-
Toinen kotimainen, suomi	X	X	-
Englanti	X	-	X
Espanja	X	-	X
Ranska	X	-	X
Saksa	X	-	X
Venäjä	X	-	X
Italia	-	-	X
Portugali	-	-	X
Pohjoissaame	-	-	X
Inarinsaame	-	-	X
Koltansaame	-	-	X
Latina	-	-	X ¹

- **Kokelas saa yhdellä tutkintokerralla osallistua vain yhteen pitkään oppimäärään perustuvaan vieraan kielen kokeeseen.**
- Jos kokelas haluaa osallistua useampiin pitkään oppimäärään perustuviin vieraan kielen kokeisiin, kokeet tulee suorittaa eri tutkintokerroilla.
- **Lyhyeen oppimäärään perustuvia vieraan kielen kokeita hän voi yhdellä tutkintokerralla suorittaa enintään kaksi.** Jos kokelas osallistuu samana koepäivänä kahteen lyhyen oppimäärän kokeeseen, hän saa kokeiden suorittamiseen 2 tuntia lisäaikaa.

Kielikokeeseen sisältyy seuraavia kielitaidon osa-alueita mittaavia tehtäviä:

- kuullun ymmärtäminen
- luetun ymmärtäminen
- kirjallinen tuottaminen
- sanaston ja rakenteiden hallinta

Jos kokeeseen sisältyy kuullun ymmärtämistä mittaavia tehtäviä, kokelaan on jätettävä arvosteltavaksi suoritus kuullunymmärtämisen tehtäväkokonaisuudesta sekä lisäksi suoritus ainakin yhtä muuta osa-aluetta mittaavasta tehtäväkokonaisuudesta, jotta koesuoritus olisi hyväksytty!

Kokelas voi valita, missä järjestyksessä hän suorittaa koetehtävät. Hän voi palata kirjallisia taitoja mittaavien tehtävien aineistoihin ja joihinkin kuullun ymmärtämistä mittaavien tehtävien aineistoihin koeajan kuluessa.

Kokelas voi muuttaa kaikkia vastauksiaan siihen asti, kunnes hän päättää kokeen.

Kokelas on itse vastuussa siitä, että hän valitsee oikean kokeen ja oppimäärän, noudattaa annettuja ohjeita ja tuottaa pyydetyn määrän suorituksia.

Niissä kielikokeissa, joihin sisältyy myös kuullun ymmärtämistä mittaava tehtäväkokonaisuus, enimmäispistemäärä on **299 pistettä**.

Pistemäärät jakautuvat kielitaidon eri osa-alueita mittaavien tehtäväkokonaisuuksien välillä seuraavasti:

- kuullun ymmärtäminen 80–90 pistettä
 - luetun ymmärtäminen 70–90 pistettä
 - sanasto ja rakenteet 20–40 pistettä
 - kirjallinen tuottaminen 99 pistettä
- **ÄLÄ YLITÄ MERKKIMÄÄRIÄ KIRJOITELMISSA**
 - **ÄLÄ PLAGIOI VALMISTA TEKSTIÄ JA LAUSEITA KOEAINEISTOSTA**
 - **> PISTEVÄHENNYKSET**

ÄIDINKIELI

Äidinkielen koe on kaksiosainen: siihen kuuluvat **lukutaidon koe ja kirjoitustaidon koe.**

Lukutaidon kokeen arvioinnissa painottuvat luetun ymmärtäminen sekä tekstien analyysi- ja tulkintataidot.

Kirjoitustaidon kokeessa kirjallisen ilmaisun ja tekstin rakentamisen taidot. Molemmissa kokeissa aineistoilla on vahva asema, joten lukeminen ja kirjoittaminen liittyvät niissä toisiinsa.

Kokeet järjestetään eri koepäivinä. Äidinkielen arvosana määräytyy näissä kokeissa saadun pistesumman perusteella.

Äidinkielen kokeen hyväksytyn arvosanan edellytyksenä on, että kokelaalla on suoritus kokeen molemmista, eri päivinä suoritettavista osista.

Jos kokelas jättää saapumatta jompaankumpaan äidinkielen kokeen koetilaisuuteen tai ei jätä molemmissa koetilaisuuksissa koesuoritusta arvosteltavaksi, katsotaan kokonaissuoritus keskeytyneeksi eikä kompensatio ole mahdollinen. Kokelaan on koetta uusiessaan suoritettava kokeen molemmat osat uudelleen.

Molemmissa kokeissa tekstit kirjoitetaan yleiskielellä.

Vastaustekstin kappalejako osoitetaan jättämällä tyhjä rivi kappaleiden väliin, myös mahdollisen otsikon jälkeen jätetään tyhjä rivi.

Oikolukuohjelma ei ole käytössä.

Tekstin voi kirjoittaa myös esimerkiksi Libre Office -tekstinkäsittelyohjelmassa, josta kokelas siirtää kirjoittamansa tekstin vastaukselle osoitettuun tilaan.

Kunkin kokelaan äidinkielen koesuorituksesta annetaan tietty pistemäärä. Kokelaan lukutaidon kokeessa saama pistemäärä lasketaan yhteen kirjoitustaidon kokeessa saadun pistemäärän kanssa.

Lukutaidon kokeen maksimipistemäärä on 60 pistettä ja kirjoitustaidon kokeen 60 pistettä.

Äidinkielen kokeesta saatava maksimipisteluku on siten 120 pistettä.

S2-koe (Suomi toisena kielenä):

Kokeen rakenne:

- kuullun ymmärtäminen,
- lukutaitoa ja
- kirjoitustaitoa

Kuuntelemisen tehtäväkokonaisuudessa mitataan kokelaan kykyä ymmärtää puhuttua kieltä, joko monologia, dialogia tai ryhmäkeskustelua.

- Tehtävät voivat olla monivalintatehtäviä, avoimia kysymyksiä tai erilaisia reagointi- tai tiivistämistehtäviä.

Lukutaidon tehtäväkokonaisuudessa mitataan kokelaan kykyä ymmärtää kirjoitettua kieltä ja vastata lukemansa perusteella erilaisiin tehtäviin, jotka edellyttävät tekstin tuottamista kohdekielellä.

Tehtävissä mitataan esimerkiksi pohjatekstin pääajatuksen tai tärkeiden yksityiskohtien ymmärtämistä, päätelmien tekemistä luetusta sekä yksittäisten ilmausten ymmärtämistä ja tulkintaa.

Lukutaidon tehtäväkokonaisuus muodostuu avoimista kysymyksistä. Tehtäväkokonaisuudessa mitataan ennen kaikkea kokelaan kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa.

Kirjoitustaidon tehtäväkokonaisuudessa arvioidaan opiskelijan kykyä tuottaa itsenäisesti tekstiä ja ilmaista suomeksi ajatuksiaan lukion suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän aihepiireihin ja lukion aihekokonaisuuksiin liittyvistä teemoista.

Kirjoitustaidon tehtäväkokonaisuus jakautuu

a) lyhyeen kirjoitustehtävään ja

b) kirjoitelmaan

Lyhyessä kirjoitustehtävässä mitataan sitä, miten kokelas pystyy reagoimaan annettuun aineistoon ja ottamaan huomioon sen piirteet ja edellytykset omassa viestissään. Viesti voi olla esimerkiksi kommentti pohjatekstiin liittyvästä aiheesta, sähköpostiviesti, blogiteksti tai jokin muu arkielämän teksti.

Kirjoitelmassa arvioidaan kokelaan kykyä tuottaa itsenäisesti yhtenäinen teksti annetusta aiheesta ja kykyä ilmaista ajatuksiaan suomen tai ruotsin kielellä. Kirjoitelman on sisällöltään vastattava tehtävänantoa. **Tehtävänannon mukaan kirjoitelma voi olla pelkästään otsikkoon pohjautuva, sen on pohjaututtava tai liityttävä aineistoon tai aineistoa käytetään siinä vain virikkeenä.**